

Museoiden yleisöpalvelut 2020

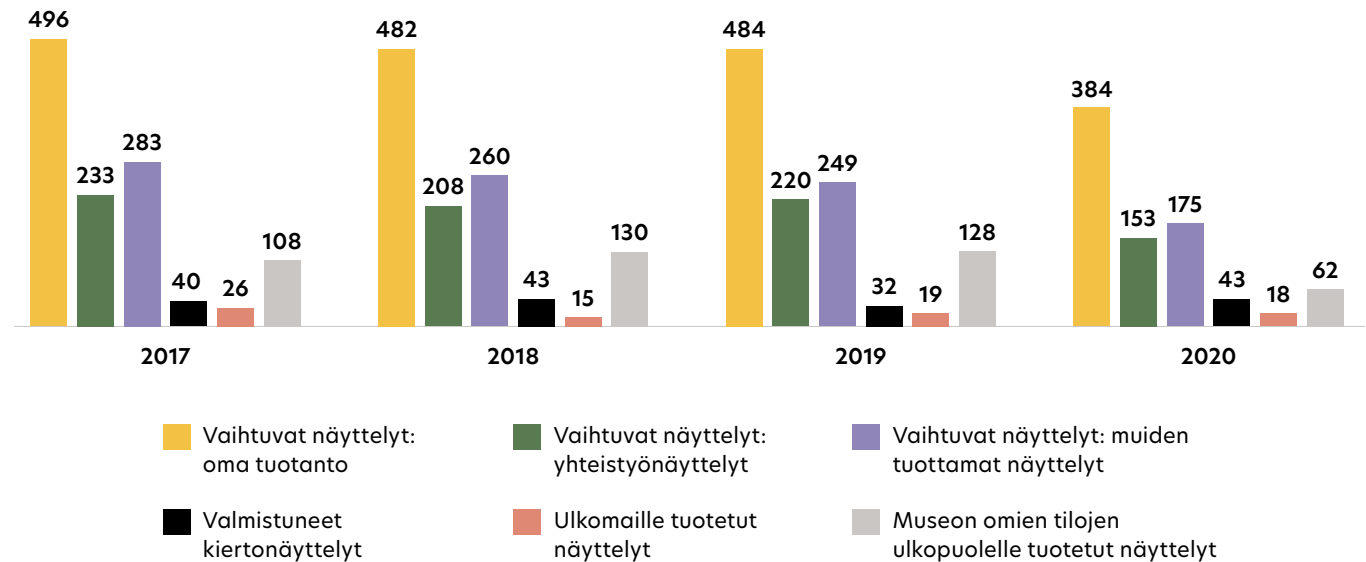
Näyttelytoiminta

Vuonna 2020 museoiden omiin tiloihin valmistuneiden uusien näyttelyiden kokonaismäärä oli **712** (n = 133). Lukumäärä väheni 25 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi museot järjestivät näyttelyitä omien tilojen ulkopuolella, kuten esimerkiksi kiertonäyttelyitä, ulkomaille tuotettuja näyttelyitä sekä erilaisia muissa tiloissa järjestettyjä tilapäisiä näyttelyitä.

Näyttelytoimintaan käytettiin yhteensä **16,9 miljoonaa** euroa vuoden aikana. Museoiden näyttelymenot vaihtelivat muutamasta kymmenestä eurosta 3,9 miljoonaan euroon. Keskimäärin museot käyttivät näyttelytoimintaan **126 184** euroa (n = 134).

Museoiden näyttelyt vuosina 2017-2020

Uusia vaihtuvia näyttelyitä museoiden omissa tiloissa valmistui vuonna 2020 yhteensä

712

Vuoden aikana museoilla oli keskimäärin

5,4

vaihtuvaa näyttelyä.

Yleisötyö

Koronapandemia näkyi vuonna 2020 voimakkaasti museoiden tarjoamien yleisöpalveluiden määrässä. Koronarajoitusten vuoksi museot olivat keväällä kiinni koko maassa yli kaksi kuukautta. Loppuvuonna pahimmilla koronan leviämisalveilla museoita jouduttiin sulkemaan uudelleen. Edelliseen vuoteen verrattuna museokohteiden avoinnaolotuntien määrä väheni 27 %.

Opastukset

Museoissa järjestettiin **29 462** (n = 145) opastusta. Tilastojen mukaan niihin osallistui yhteensä **393 091** henkilöä. Päiväkoti-, koululais- ja opiskelijaryhmille suunnattuja opastuksia oli vuoden aikana **6 516** (n = 137) ja näihin osallistui **120 982** lasta ja nuorta. Eniten opastuksia järjestettiin Suomen kansallismuseossa (7 423), Kansallisgalleriassa (1 236), Tampereen kaupungin historiallisissa museoissa (1 152) ja Alvar Aalto -museossa (1 112).

Työpajat

Museoissa järjestettiin **3 851** (n = 107) työpajaa. Tilastojen mukaan työpajoihin osallistui **70 630** henkilöä. Päiväkoti-, koulu- ja opiskelijaryhmille suunnattuja työpajoja oli **1 940** (n = 89). Eniten työpajoja järjestivät Kansallisgalleria (425), Tampereen taidemuseo (316), Suomen Ilmailumuseo (244) ja Turun museokeskus (149).

Museoissa järjestettiin vuoden aikana keskimäärin

203

opastusta.

Opastusten määrä väheni

54 %

edelliseen vuoteen verrattuna.

Museoissa järjestettiin vuoden aikana keskimäärin

36

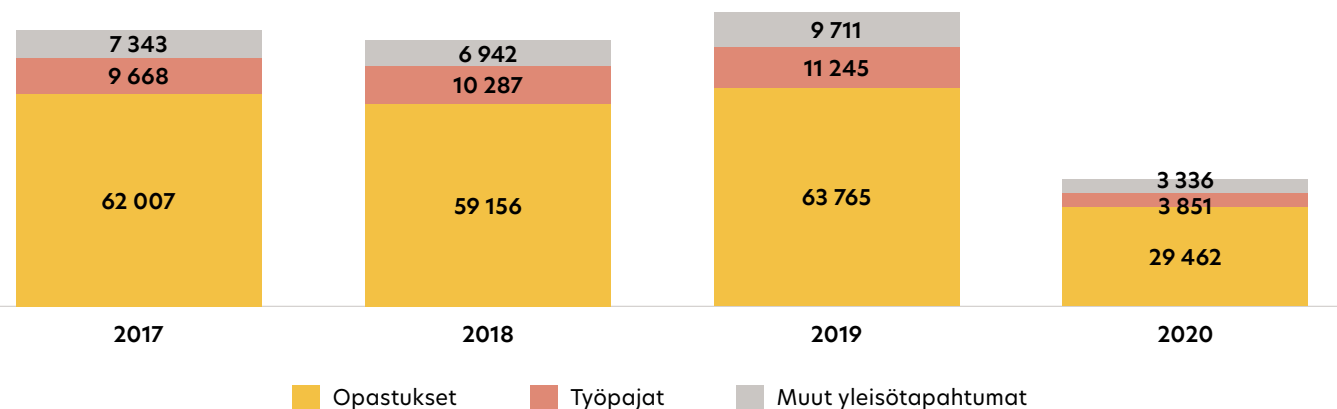
työpajaa.

Työpajojen määrä väheni

66 %

edelliseen vuoteen verrattuna.

Museoiden yleisötapahtumat vuosina 2017-2020

Verkkopalvelut

Koronapandemian vauhdittamana museot siirsivät palveluitaan digitaaliseen muotoon. Opetus- ja kulttuuriministeriön tekemän koronapandemian vaikutuksia kulttuurialaan tarkastelevan kyselyn vastauksista käy ilmi, että yleisölle suunnattuja digitaalisia palveluita on kehittänyt tai ottanut käyttöön lähes 3/4 museosta vuoden 2020 aikana ([Koronapandemian vaikutuksia kulttuurialalla 2020-2021](#). Valtioneuvoston julkaisuja 2021:26. Valtioneuvosto, Helsinki 2021.).

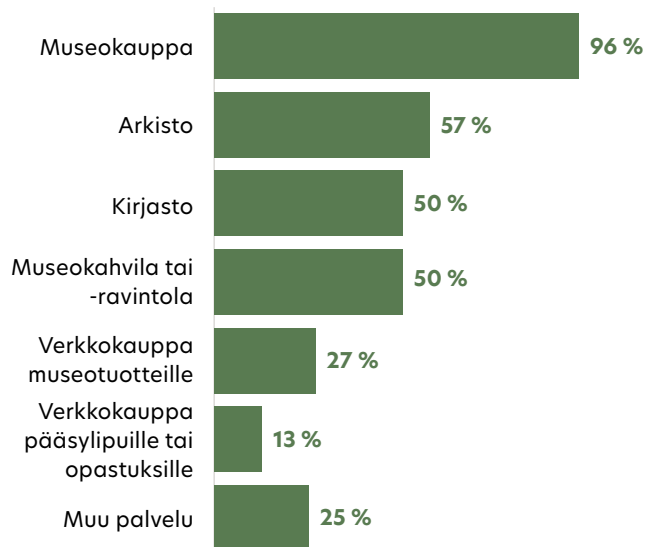
Vuoden aikana museot järjestivät yhteensä **2 773** verkkotapahtumaa, joista verkko-opastuksia oli **901**, verkossa toteutettuja työpajoja **540** ja verkossa toteutettuja yleisötapahtumia **1332**. Museoilla oli esillä **606** verkkonäyttelyä (n = 88), joissa vierailtiin **1 887 717** kertaa. Museoiden mobiilipalveluita tilastoitiin **392** (n = 110).

Museoiden seuraajien ja tilaajien lukumäärät kasvoivat sosiaalisessa mediassa vuonna 2020. Suosituin alusta oli Facebook, joka oli käytössä **97 %** museoista (n = 149). Sosiaalisen median kanavista YouTube kasvatti eniten suosiotaan museoiden käytössä. YouTube-kanavan otti käyttöön **29** uutta museota.

Museoiden sosiaalisen median seuraajat ja tilaajat:

- Facebook **797 366** (n = 145)
- Twitter **167 494** (n = 77)
- Instagram **534 130** (n = 135)
- Youtube **9 301** (n = 89)
- Muut kanavat **21 806** (n = 26)

Museopalveluita tarjoavien museoiden osuus % (n = 145)

Museoiden verkkosivuilla vierailtiin

14,1
miljoonaa

kertaa (n = 115).

YouTube-kanavien tilaajamäärät nousivat

45 %

edelliseen vuoteen verrattuna.

957 julkaisua ja artikkelia (n = 124)

95 Museon julkaisemat kirjat (monografiat ja artikkeli-kokoelmat) (n = 45)

34 Museon julkaisemat aikakausjulkaisut (kirjat ja lehdet) (n = 19)

473 Julkaistut artikkelit (n = 75)

267 Julkaistut vertaisarvioidut artikkelit (n = 14)

88 Museoiden vuosikertomukset ja vastaavat julkaisut (n = 75)

Lisätietoa ja käsitteitä

Museotilasto

Museovirasto kokoaa vuosittain tilastotietoa Suomessa toimivien päätoimisesti ja ammatillisesti hoidettujen museoiden toiminnasta, henkilöstöstä ja taloudesta (ei kata Ahvenanmaan maakunnan museoita). Museotilasto perustuu museoiden tilastokyselyn kautta antamiin vastauksiin, ja sen tavoitteena on antaa mahdollisimman luotettava yleiskuva maamme ammatillisesta museotoiminnasta. Vuonna 2020 Suomessa toimi yhteensä 150 ammatillisesti hoidettua museota, joista lähes kaikki vastasivat tilastokyselyyn ainakin osittain.

Näyttely

Museotilastossa seurataan museoiden kyseisenä vuonna avattujen näyttelyiden lukumääriä. Tarkastelun kohteena ovat museoiden vaihtuvat näyttelyt, kiertonäyttelyt ja ulkomaille tuotetut näyttelyt. Tämän lisäksi tilastoidaan museoiden omien tilojen ulkopuolelle tuotetut näyttelyt.

Yleisötyö

Tilastossa **opastuksiin** lasketaan sekä yleisölle avoimet että tilatut opastukset, myös päiväkotii-, koululais- ja opiskelijaryhmien opastukset.

Museoiden **työpajat** ovat yleisölle suunnattua ja ohjattua monimuotoista toimintaa. Työpajojen toteutustavat ja menetelmät vaihtelevat eri museoissa, tyypillisesti ne ovat osa pedagogista toimintaa ja yleisötyötä.

Muulla **yleisötapahtumalla** tarkoitetaan museon järjestämiä luentoja, keskustelutilaisuuksia, kulttuuriympäristötapahtumia tai muita museon omia tapahtumia.

Verkkopalvelut

Museoiden verkkopalveluita alettiin tilastoida laajemmassa mittakaavassa ensimmäistä kertaa vuonna 2016. Tällöin kysyttiin mm. museon sosiaalisen median seuraajien kokonaismääriä. Vuodesta 2017 lähtien kyselyssä on kysytty museoiden sosiaalisen median eri kanavien seuraajamäärät eriteltynä. Lisäksi pyydettiin tietoa verkkosivuilla vierailuista, verkkonäyttelyistä ja muista verkossa olevista sisältökokonaisuuksista sekä museon mobiilipalveluista.

Vuoden 2020 kyselyssä aloitettiin museoiden verkkotapahtumien tilastointi. Verkkotapahtumilla tarkoitetaan striimattuja yleisöopastuksia ja työpajoja ja muita verkossa toteutettavia yleisötapahtumia.

Myös verkkokauppapalveluista kysyttiin tilastokyselyssä nyt ensimmäistä kertaa.

Julkaisut

Museoiden julkaisuista tilastoidaan vuoden aikana ilmestyneet ISBN-, ISSN- tai URN-tunnuksella varustetut painetut, elektroniset ja verkkojulkaisut, museon henkilökunnan kirjoittamat artikkelit ja museoiden vuosikertomukset.

Lähteet

[Museoiden yleisöpalvelut 2020](#) -taulukko.

[Museotilasto 2017-2020](#), Museovirasto.

Koronapandemian vaikutuksia kulttuurialalla 2020-2021. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:26. Valtioneuvosto, Helsinki 2021. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162973>

Kuvitus: Riku Ounaslehto
Taitto: Days Agency

